

VERSLAG BEWONERSRADENOVERLEG 12 DECEMBER 2019

Aanwezig

Voorzitter : R. Bosch
Wethouder bewonersraden: R. Geers
Ambtelijk secretaris : J. Pawiroedjo – de Jezus
Genodigden (ambtelijk): M. Oldeman, M. Gommers, P. Elfring
Blb Binnenstad: F. Bolder
BR Engelen en Bokhoven : J. Branderhorst, M. van den Oord
Dorpsraad Nuland : A. van Offenbeek, E. van Zoolingen, D. Jagers
Paleiskwartier Wijkbelangen: J. Bastiaansen, S. Wijmer
WR Hintham: M. van Noort
WR Molenhoek: J. Timmers
WR Rosmalen Centrum en Hondsborg : J. van Rossum
WR Sparrenburg: A. van der Steen
WR 't Ven: A. Kappeschaar, M. Venner
WR West (Kruiskamp/Schutskamp) W. Hartman, E. Kemperman
WR West: R. Hoogenboom
WR Zuid : G. Schouten, J. van Dijk
Publiek: S. van Creij

Afwezig: (met bericht van kennisgeving)

WR De Overlaet: E. Timisela – Coenraad

1. Opening

Mevrouw Bosch opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. Zij vervangt de heer Migchielsen die met ingang van 1 januari 2020 met pensioen gaat. Mevrouw Bosch is wijkmanager voor de Binnenstad en spoorzone.

De heer Geers geeft aan dat er vanavond twee onderwerpen op de agenda staan. Hij zal vanwege andere afspraken alleen aanwezig bij het eerste onderwerp.

De deelnemers stellen zich kort voor aan elkaar.

2. Resultaten onderzoek bewonersraden

Mevrouw Oldeman en mevrouw Gommers zijn beiden werkzaam bij de afdeling Onderzoek & Statistiek. Zij hebben het onderzoek "Actief in de wijk" verricht. ¹

Op 27 juni is er een evenement over de doorontwikkeling van wijkgericht werken georganiseerd. Naar aanleiding daarvan heeft de heer Geers aan de afdeling Onderzoek & Statistiek gevraagd een onderzoek te verrichten, o.a. naar de bekendheid van wijk- en dorpsraden bij bewoners en hoe actief bewoners in de wijk zijn. Er zijn twee vragenlijsten uitgezet, waaronder een bij het Digipanel. Er zijn 3.200 vragenlijsten ingevuld. De respons was 60 %. De resultaten zijn in het rapport uitgewerkt op wijk- en dorpsniveau. Vanavond wordt de focus gericht op een aantal thema's:

Weten wat er speelt: betrokkenheid bij de wijk

Aan inwoners zijn gesloten en open vragen gesteld. Een aantal van deze vragen komt tijdens de presentatie aan bod.

Op de vraag "Ik weet wat er in mijn wijk gebeurt" is 37 % gemiddeld het er (helemaal) mee eens. De wijken Graafsepoort en Maaspoort scoren lager dan het gemiddelde. De wijken/dorpen Rosmalen Zuid, Engelen en Nuland scoren boven het gemiddelde.

Op de vraag "Ik voel mij betrokken bij wat er in mijn wijk gebeurt" is 50 % gemiddeld ermee eens. Daarbij scoren Graafsepoort, Maaspoort en West onder het gemiddelde. Muntel/Vliert, Rosmalen Zuid, Engelen en Nuland scoren hoger.

Actief in de wijk

Voor dit onderdeel is bekeken of inwoners zich actief inzetten in hun wijk en in hoeverre zij daarvoor open staan.

¹ De presentatie wordt aan dit verslag toegevoegd.

“Hebt u zich in de afgelopen 12 maanden actief ingezet voor uw wijk?” Ja, regelmatig + ja een paar keer. De gemiddelde respons op deze vraag is 29 %. De Groote Wielen, Empel en Maaspoort scoren lager dan het gemiddelde. Rosmalen Zuid en Engelen scoren hoger.

“Wilt u zich in de komende 12 maanden actief (blijven) inzetten voor uw wijk?” Ja, zeker + Ja, misschien. 58 % gemiddeld. Maaspoort scoort lager, Binnenstad en Noord hoger. Hierbij gaat het ook om mensen die zich nog niet ingezet hebben in hun wijk (nieuw potentieel) en ook mensen die al actief zijn (dus de hele groep).

“Ik vind het prima als de gemeente bewoners vraagt om zich in te zetten voor hun wijk”. 82 % is het hier gemiddeld (helemaal) mee eens. Geen enkele wijk wijkt significant af van het gemiddelde. Via een open vraag is aan inwoners gevraagd welke activiteiten zij dan zouden willen doen. Op nummer 1 staat afval opruimen. De wijk groener maken op nummer 2. Op nummer 3 activiteiten opzetten of organiseren in de buurt, op 4 buurtpreventie en op 5 zelf iets doen, elkaar helpen, jezelf openstellen voor hulp aan anderen in de wijk waar je woont.

Wijk- en dorpsraden

Niet elke wijk heeft een wijk of dorpsraad en er zijn ook bestuursraden.

De vraag “Ik weet wat een wijk- of dorpsraad doet” is gesteld om te bekijken hoe bekend dit begrip is bij inwoners. Weet men wat dat inhoudt? 33 % is het daar gemiddeld (helemaal) mee eens.

Muntel/Vliert, De Groote Wielen, Maaspoort en West scoren lager dan het gemiddelde. Rosmalen Zuid, Empel, Nuland en Engelen scoren hoger dan het gemiddelde.

“Met welke onderwerpen houdt een wijk- of dorpsraad zich volgens u bezig?”

1. ideeën en initiatieven van bewoners
2. openbare ruimte
3. veiligheid

“Hoe kan een wijk- of dorpsraad u het beste laten weten wat zij doet?”

1. digitale nieuwsbrief
2. berichten in de wijkkrant/brief aan bewoners
3. website van de wijk- of dorpsraad.

“Als er een bijeenkomst of activiteit van de wijk- of dorpsraad is, ga ik erheen.” 24 % van de respondenten is het daar gemiddeld (helemaal) mee eens. Graafsepoort, Maaspoort en Engelen scoren onder het gemiddelde. Rosmalen Zuid en Noord scoren boven het gemiddelde.

Relatie met de gemeente

Hierbij is gekeken naar de relatie tussen bewoners en de gemeente en de relatie tussen wijk- en dorpsraden met de gemeente.

“Er zijn voldoende mogelijkheden voor bewoners om eigen ideeën voor hun wijk uit te voeren. 27 % van de respondenten is het hiermee gemiddeld (helemaal) mee eens. Binnenstad, Zuidoost, Rosmalen Zuid en West scoren lager. Muntel/Vliert, Rosmalen noord en Noord scoren hoger.

“Bewoners in mijn wijk worden vooraf betrokken bij plannen/projecten van de gemeente.”

27 % is het hier gemiddeld (helemaal) mee eens. Empel, Maaspoort en Noord hebben een lagere score; Rosmalen Zuid scoort hoger.

“Wijk- en dorpsraden worden vooraf betrokken bij plannen/projecten van de gemeente.” 7,2 als rapportcijfer. 42 % is het hier gemiddeld (helemaal) mee eens. 46 % vindt dat de gemeente luistert naar de adviezen van de wijk- en dorpsraden.

Op basis van de volgende stelling vindt een discussie plaats:

De rol van de wijk- en dorpsraden is het herkenbaar en zichtbaar maken van de verschillende belangen en ideeën van de bewoners.

Mevrouw Wijmer geeft aan dat de cijfers interessant zijn: “meten is weten”. Wat is de conclusie van de gemeente als de cijfers in zijn geheel worden gezien? Welke inzichten brengt het rapport?

Mevrouw Oldeman geeft aan dat er best wel veel verschillen zijn waardoor wijken niet over één kam kunnen worden geschoren. Wijkmanagers, maar ook wijk- en dorpsraden kunnen met dit rapport aan de slag gaan. Bijv. wat vinden wij belangrijk, wat kunnen wij uit het onderzoek leren.

De heer Geers heeft gevraagd om dit onderzoek uit te voeren met als doel te kijken hoe wij samen van elkaar kunnen leren en individueel als bewonersraad een stuk sterker kunnen worden. En elkaars goede punten over kunnen nemen. Wat in de ene wijk werkt, werkt misschien niet in de andere wijk. Wat in de ene wijk bedacht wordt, werkt bij de andere niet, maar zou wel goed kunnen werken bij een andere wijk. Dit onderzoek zou de basis daarvoor kunnen zijn. Er zijn heel veel gegevens opgehaald. Die hoeven niets te zeggen over de kwaliteit van een wijk- of dorpsraad. Het geeft wel inzicht in hoe bewonersraden zaken aanpakken. Dan komen cijfers in een ander daglicht te staan en krijgen een andere invulling. De waarom vraag kan niet uit het rapport worden gehaald, maar juist door het gesprek aan te gaan en verschillen in aanpak met elkaar te bespreken, krijgen getallen meer input voor de wijken. Het is nuttig om te weten hoe bekend een wijk- of dorpsraad is en hoe de relatie met de gemeente is. Daar zijn interessante gegevens uit voortgekomen. De vragen en de antwoorden die zijn gegeven in relatie tot de verschillen in de wijken onderling leveren interessante informatie op om met elkaar het gesprek daarover aan te gaan en te kijken wat wij van elkaar kunnen leren.

De heer Van der Steen vraagt of het de bedoeling is geweest om de thermometer in de bewonersraden te zetten? De heer Geers geeft aan dat het onderzoek bedoeld is om aan deze tafel en bij de verschillende bewonersraden het gesprek echt op gang te krijgen. Hoe kunnen we van elkaar leren zonder dat wij het wiel afzonderlijk uit moeten vinden?

Mevrouw Bosch vult aan dat belangrijke vragen daarbij zijn: wat ben je als wijkraad? Wat kan je van een wijkraad verwachten? Is representativiteit belangrijk?

Mevrouw Venner merkt op dat ook geprobeerd moet worden om een aanzet te maken om tot concretisering te komen. Als er een idee is of een belang, wat ga je er dan mee doen? Hoe kan je werken aan en een vervolg geven aan de uitwerking van het idee van een bewoner?

De heer Timmers geeft aan dat wijkraden zich moeten herontdekken. Een wijkraad is ook “het oliemantetje” tussen de wijk en onderdelen van de gemeente. Een wijkraad moet faciliterend proberen te zijn: ga de wijk in, zoek mensen op. Wijkraad Molenhoek heeft vier bijeenkomsten georganiseerd die druk bezet waren.

De heer Branderhorst geeft aan dat hij voor zijn deelname aan de bestuursraad Engelen niets wist over de activiteiten van de bestuursraad. Er is maar een kleine groep bewoners die abstracte zaken tot zich nemen. Mensen vinden juist praktische zaken leuk, zoals het plaatsen van bankjes bij Slot Haverleij waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Dat heeft ongekend veel positieve reacties opgeleverd.

Mevrouw Wijmer merkt op dat de gemeentelijke politiek direct om de hoek komt kijken zodra je het woord “belang” laat vallen. Aan de ene kant moeten mensen wegwijs worden gemaakt als zij denken dat zij in hun belang worden aangetast. Een wijkraad kan daarbij een rol vervullen als aanspreekpunt of doorgeefluik. Wij moeten er ontzettend voor oppassen dat mensen denken dat de wijkraad of dorpsraad de problemen oplost. De heer Timmers beaamt dat bewonersraden er erg voor moeten waken om dat niet te doen.

Mevrouw Van Noort is het met de stelling eens dat bewoners actief deelnemen als dat in hun belang is. Driekwart jaar geleden heeft de wijkraad Hintham een thema-avond georganiseerd waar hooguit 20 bewoners bij aanwezig waren. Vorige maand heeft “buurtkracht” een avond georganiseerd over het zelfde onderwerp en daar kwamen 200 mensen op af. Niet bekend is waar dat aan ligt. Wellicht heeft het toch met publiciteit te maken. Om de twee jaar houdt wijkraad Hintham een wijkschouw. Als wij vragen waar wij moeten komen kijken, dan krijgen wij wel heel veel reacties. Maar als wij dingen vragen die niet hun belang zijn, komen er zeer weinig reacties.

Mevrouw Bosch geeft aan dat bewonersraden geen belangenbehartigers zijn. Bewonersraden moeten echt weten wat er in hun wijk speelt.

De heer Geers merkt op dat bewonersraden verschillend werken en handelen. Als er een signaal bij een wijk- of dorpsraad komt, wordt dat dan ook echt door hen overgenomen? Ook als daarmee het belang van slechts een deel van de bewoners wordt behartigd? Van belang is om na te denken wat slim is om te doen: ben je een belangenbehartiger of ben je meer een platform om de signalen naar boven te krijgen? Als je dat neutrale platform kan zijn, kan je als bewonersraad veel meer het juiste signaal naar boven krijgen. Daarbij is de relatie tussen wijkmanagement en bewonersraden uiterst belangrijk.

De heer Geers geeft aan dat de gemeente op verschillende manieren te weten kan komen wat er in de wijken leeft, bijv. via het Digipanel, wijkmanagers, ambtenaren die in de wijken komen, maar ook

bewonersraden zijn een erg belangrijk instrument. De heer Geers is van mening dat een goed functionerende bewonersraad een enorme rol van betekenis kan zijn. Zeker bij de transformatie naar de Omgevingswet. Een bewonersraad die echt weet wat er speelt en weet hoe daarmee omgegaan moet worden.

Mevrouw Bosch geeft aan dat het mooi zou zijn als de bewonersraden zelf wat meer de agenda gaan bepalen van het stedelijk Bewonersradenoverleg. Bijv. door onderwerpen op de agenda te plaatsen waarover naar aanleiding van het rapport doorgepraat kan worden. De agenda van het bewonersradenoverleg gaat nu uit van “zenden” vanuit de gemeente. Wij staan open voor een interactieve agendavoering van dit overleg. Onderwerpen kunnen aan mevrouw Pawiroredjo worden doorgegeven. Gevraagd wordt om naar aanleiding van dit rapport na te denken over de volgende stelling: “De rol van wijk- en dorpsraden is het herkenbaar en zichtbaar maken van de verschillende belangen en ideeën van bewoners”. Een klein comité zou voor de vergadering van maart hiervoor iets kunnen voorbereiden met als doel om ervaringen en ideeën met elkaar te delen en te verwoorden hoe bewonersraden elkaar sterker kunnen maken in het functioneren. Gevraagd wordt wie bereid is om in een kleiner comité na te denken over de agenda. Mevrouw Bosch en mevrouw Pawiroredjo zullen dat coördineren.

3. Koersdocument omgevingsvisie

De heer Elfring (projectleider Omgevingsvisie) en mevrouw Beekman (stedenbouwkundige) verzorgen een presentatie over het Koersdocument omgevingsvisie.

De heer Elfring geeft aan dat er vanuit het Rijk nieuwe wetgeving aankomt, de Omgevingswet. Gemeentes moeten op basis van deze wet uiterlijk op 1 januari 2024 een Omgevingsvisie gereed hebben. Deze komt in de plaats van de Structuurvisie. In dit document staan vijf ontwikkelthema's centraal:

- wonen en leven
- verkeer
- economie
- duurzaamheid
- veiligheid en gezondheid.

Hiervoor wordt gekeken naar het hele niveau van de gemeente (koersdocument) en wordt ingezoomd op wijkniveau (gebiedsvisies).

De gemeente vindt het belangrijk om samen met bewoners, bedrijven, organisaties en instanties na te denken hoe deze thema's er in 2040 uit zouden moeten zien.

De heer Elfring wil graag input ophalen bij de bewonersraden. Op een interactieve manier (via de menti-meter) geeft hij een aantal stellingen² waar de deelnemers op kunnen reageren. Stellingen zijn o.a.:

- Wat vindt u minder positief aan uw woon/leefomgeving?
- Hoe denkt u over autobezit?
- Denkend aan 's-Hertogenbosch, dan denk ik aan?

Het koersdocument is een strategische koers op hoofdlijnen. De gemeenteraad heeft vijf thema's daarin benoemd. Er is een participatieplan gemaakt. Daarvoor is gesproken met ketenpartners: regiogemeenten, provincie, Rijkswaterstaat. Ook is gesproken met strategische partners in de stad, waaronder erfgoed, natuur- en milieuorganisaties en jongerenambassadeurs. Individuele burgers vinden het best moeilijk om abstract over de thema's mee te denken. Voor het opstellen van het thematisch beleid is het bestaand beleid als vertrekpunt gekozen: o.a. de woonvisie en de koersnota voor verkeer. Dat wordt uiteindelijk uitgewerkt in gebiedsvisies, gekoppeld aan de wijken in de stad. Daarbij zal worden ingezoomd van gemeente- naar wijkniveau. De Omgevingsvisie is de opvolger van de ruimtelijke structuurvisie. De omgevingswet omvat ook milieu- en gezondheidsaspecten. Daardoor wordt het een breder verhaal. Het gaat concreet over de leefomgeving van mensen. De gemeenteraad zal eind 2021 een besluit nemen. Wat echt nieuw is, dat via participatie input zal worden opgehaald voor het opstellen van de Omgevingsvisie. Daarbij wordt geprobeerd om zoveel mogelijk input op te halen bij sleutelfiguren in de wijk. De komende tijd zullen niet alleen beleidskeuzes maar ook gebiedskeuzes worden gemaakt. Dat zijn allemaal bouwstenen voor de omgevingsvisie.

² Kijk voor alle stellingen in de flyer Omgevingsvisie (zie bijlage).

De uitkomsten van de poll die vanavond onder de deelnemers van de bewonersraden is gehouden sluiten heel erg aan bij de thema's die in de flyer zijn benoemd. De heer Elfring kan nog geen inzicht geven in de verdere procedure.

Meer informatie over de totstandkoming van de Omgevingsvisie is terug te lezen op www.s-hertogenbosch.nl/omgevingsvisie. Vragen aan de heer Elfring kunnen gesteld worden via omgevingsvisie@s-hertogenbosch.nl

4. Vaststelling verslag Bewonersradenoverleg d.d. 19 september 2019

Pagina 2:

Geveltuintjes

De actie voor de geveltuintjes wordt verlengd. Mocht u daar een beroep op willen doen, dan kunt u dat via mevrouw Bosch of mevrouw Pawiroredjo melden en brengen wij u in contact met de contactpersoon bij de gemeente.

Fysiek of digitaal loket voor burgerinitiatieven

Mevrouw Bosch meldt dat de gemeente, in tegenstelling tot wat er in het verslag staat, geen nader onderzoek uit gaan voeren naar één fysiek of digitaal loket. De motie om te onderzoeken of er één fysiek of digitaal loket voor burgerinitiatieven kan komen, heeft het in de Raadsvergadering van 10 september 2019 niet gehaald.

Pagina 4:

(Reclame)borden in de openbare ruimte

De heer Evers zou, onder voorbehoud, een vervolgpresentatie komen geven tijdens de vergadering van 12 december. Mevrouw Bosch meldt dat de heer Evers wegens ziekte een poos is uitgevallen. Zij zal erop aansturen dat hij, afhankelijk van zijn herstel, de volgende vergadering aanwezig is.

Onderzoeksrapport naar bewonersraden

De heer Migchielsen had tijdens de vergadering van 19 september toegezegd om het onderzoeksrapport, indien mogelijk, voorafgaand aan het Bewonersradenoverleg van 12 december, naar de deelnemers te sturen. Het rapport is bewust niet verstuurd, omdat het nog niet helemaal klaar was. De opmerkingen die vanavond door de deelnemers worden meegegeven, zullen in het rapport worden verwerkt. Daarna zal het rapport, samen met het verslag, naar de deelnemers wordt gestuurd.

Het verslag wordt vastgesteld.

6. Rondvraag

Op donderdag 12 maart vindt het volgende bewonersradenoverleg plaats. Mevrouw Bosch wil graag horen wie mee wil denken over de agenda. Bedenk wat zeker besproken moet worden, o.a. reclame en verduurzaming. Paleiskwartier, West, Deuteren en Boschveld willen samen met de gemeente een plan maken voor het Westerpark, om er ook voor te zorgen dat het minder onveilig wordt. Wij willen graag met onze burens de handen in elkaar slaan. Een dergelijk onderwerp kan je samen voorbereiden en presenteren. Als je als bewonersraad een onderwerp aandraagt, moet je het wel zelf voorbereiden.

De heer Hoogenboom informeert hoe het op dit moment geregeld is met de wijkkrant en communicatie naar bewoners toe? En wat zijn de kosten daarvan? Hij heeft nu sinds 1 jaar de wijkkrant en wil graag de kosten halveren. Zijn er ideeën vanuit de wijken, bijv. een goedkope drukkerij? Alle wijken zitten met dit zelfde probleem. Dit zou een mooi onderwerp zijn om een keer te agenderen.

Mevrouw Van den Oord merkt op dat de bestuursraad Engelen afgelopen jaar met bewonersgroepen gewerkt heeft met het thema "bewoners in beweging". Tijdens een informatieavond in januari zijn thema's opgehaald: wie vindt wat belangrijk, wil trekker ervan zijn? Daar zijn mooie dingen uit voortgekomen die met andere bewonersraden gedeeld kunnen worden. Thema's dit jaar waren wonen, ontmoeten en zorg.

Mevrouw Wijmer meldt dat het Paleiskwartier 25 jaar bestaat. Er is een boek gemaakt met veel plaatjes en tekst over hoe het gebied er oorspronkelijk uitzag, met weilanden, daarna Wolfsdonken en vervolgens het Paleiskwartier. Er is grote belangstelling voor het boek, dat mede mogelijk is gemaakt met een bijdrage van de gemeente. Het boek kost € 17,95 en kan besteld worden door een mailtje te sturen naar jubileumboek@paleis.org.

Naar aanleiding van een vraag van meneer Offenbeek over het pensioen van de heer Migchielsen wordt opgemerkt dat er nog een uitnodiging volgt aan alle bewonersraden voor zijn afscheid op 9 januari 2020.

Mevrouw Wijmer meldt dat het college van B&W in het Paleiskwartier een experiment heeft opgestart in de wijk voor wat betreft het verkeer. De Onderwijsboulevard is afgesloten met als doel een leuk en levendig verblijfpunt te realiseren. Bewoners zijn helemaal niet blij met de opstoppingen die er ontstaan en woedende automobilisten die hard rijden. De communicatie over dit experiment met de gemeente is heel summier geweest. Dit experiment heeft niet de instemming van Paleiskwartier wijkbelangen, waarvan akte. De heer Bolder vult aan dat wijkraad Binnenstad ook niet blij is met het experiment. Het veroorzaakt vrijwel dagelijks verkeersinfarcten bij 't Zand en ook in West en Boschveld. De heer Offenbeek informeert wat de wijkraden in dezen richting de gemeente gaan ondernemen. Mevrouw Wijmer ziet graag dat de wijken de handen ineen slaan.

7. Sluiting

Mevrouw Bosch sluit de vergadering om 21.27 uur en dankt de aanwezigen voor hun inbreng. Het volgende bewonersradenoverleg is gepland op donderdag 12 maart 2020.

Jane Pawiroedjo,
28 januari 2020